

רונית ראובן אבן־זהב, פנינה דולברג ועמית צריקר

כנס אספנט-ישראל 2019 "גבולות מדינת הרווחה במציאות משתנה: מי בחוץ ומי בפנים?"

אתגרים והזדמנויות במדיניות חברתית וביישומה

בהקשר הישראלי הייחודי, עולה גם השאלה אם המדיניות החברתית, ומדיניות הרווחה בפרט, צריכה להתייחס לכלל הציבור כאל מקשה אחת או להתאים את עצמה ל"שכטים" בישראל ולגיוון התרבותי, שבעבר לא זכה להתייחסות מספקת במסגרת מדיניות הרווחה. שאלה זו נוגעת, בין היתר, להתייחסות של מערכת הרווחה לקבוצות מובחנות בקרב אזרחי ישראל; ליישום המדיניות החברתית במרכז ובפריפריה הגיאוגרפית והחברתית; למדיניות (או להיעדרה) ביחס לקבוצות מודרות כדוגמת מהגרי העבודה ומבקשי המקלט; וכן במבט לעתיד לשינויים הדמוגרפיים הצפויים. השינויים הללו מכתבים מציאות חיים מורכבת, המאופיינת בניוטים דרך גבולות מצטלבים, אשר מגדירים ומגדרים את חוויות היום־יום שלנו.

כנס אספנט 2019 נועד לעסוק במשמעויות השונות של הגבולות במציאות המשתנה תדיר: בהצטלבויות של גבולות חברתיים וגיאוגרפיים ובהשפעת גבולות אלו על חיי היום־יום של אוכלוסיות מגוונות; בגבולות מדיניות הרווחה במציאות המשתנה ובהשלכותיהם על הכללת או הדרתן של אוכלוסיות שונות; וכן בסיכונים והאתגרים שיוצרת המציאות המשתנה - ולצדם גם שינויים טכנולוגיים, תפיסות חדשות ויוזמות חברתיות.

הכנס התקיים השנה בשיתוף פעולה פורה עם ארגונים בולטים העוסקים במדיניות חברתית בתחומים שונים, בהם המוסד לביטוח לאומי (מנהל המחקר והתכנון), משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים (אגף בכיר למחקר, תכנון והכשרה - מת"ה), אשלי'ג'וינט ישראל, מכון חרוב, איגוד העובדים הסוציאליים וקרן רש"י. שיתופי הפעולה הללו הניבו מושבים בנושאים הרלוונטיים למדיניות החברתית בתחומי הרווחה והשירותים החברתיים.

במהלך יום הכנס התקיימו שתי מליאות ו־24 מושבים מקבילים, שעסקו בנושאים מגוונים, חלקם חדשניים: עבודה סוציאלית מודעת־עוני; חסמים בצריכת שירותים סוציאליים בקרב צעירות ערביות; דילמות ואתגרים בהוראת פרקטיקת מדיניות ומימון זכויות; התפתחות העבודה הסוציאלית בישראל; פרקטיקת מדיניות כשירות־תרבות בחברות מרובות־תרבות; מדיניות הטיפול בשירותי הרווחה ובריאות הנפש; הגירה והשלכותיה על מערך הרווחה הלאומי; מדיניות רווחה וטיפול בילדים ובנוער, היחסים שבין צרכני השירותים לבין העובדים הסוציאליים; עבודה מאורגנת וחזקת מדינת הרווחה; עבודה סוציאלית ותעסוקה; סוגיות בביטוח הלאומי; האיתנות הפיננסית של המוסד לביטוח הלאומי; ומושבים רבים נוספים.

אחד המחקרים הבולטים במושב "עבודה סוציאלית מודעת־עוני", בהובלתה של פרופ' מיכל קרומר נבו, הוצג על ידי עו"ס אלה ברנד־לוי, דוקטורנטית בפקולטה לניהול באוניברסיטת בן־גוריון בנגב. מחקר זה בחן את תפיסות מקבלי השירות את הטיפול הסוציאלי במחלקות לשירותים חברתיים. במחקר זה נמצא כי הטיפול בתכניות ייחודיות מודעות־עוני מעלה את שביעות הרצון מהקשר עם העובד הסוציאלי במהלך הטיפול. זאת ועוד, המחקר מצא כי טיפול על ידי עו"ס משפחה מודעת־עוני במסגרת הטיפול השגרתי הגדיל את שביעות הרצון ביחס לטיפול השגרתי הרגיל עד לרמה של שביעות הרצון בתכניות הייחודיות.

"אם לא תהיה אינטגרציה בין ארבעת 'השכטים' - חילונים, דתיים, ערבים וחרדים, האי־שוויון בישראל יגדל בשנים הבאות לעומת המקובל במדינות ה־OECD. זאת למרות הצמיחה הכללית במשק הישראלי. לפיכך, יש לדאוג להפניית משאבים לתחום החינוך, לקדם השתלבות של אוכלוסיות מגוונות בשוק העבודה ולתת מענה רחב בתחום הבריאות. חבל שהמדינה אינה משתמשת מספיק בצמיחה הכלכלית ובטכנולוגיות ההיי־טק כדי לצמצם את הפערים." בדבריו אלו סיכם ד"ר מיקאל פורסטר (Michael Förster), אורח הכבוד של כנס אספנט 2019, את ההרצאה המרכזית על אי־שוויון וניעות חברתית במדינות ה־OECD.

ד"ר פורסטר הוא חוקר בכיר בקבוצת המחקר העוסקת ברעיון הצמיחה המכלילה (Inclusive Growth) בארגון ה־OECD. לדבריו, המשק הישראלי מתאפיין בצמיחה כלכלית וטכנולוגית, אולם צמיחה זו מלווה באי־שוויון גבוה ביחס למדינות ה־OECD.

"גבולות מדינת הרווחה במציאות משתנה: מי בחוץ ומי בפנים?" זו הייתה השאלה־הכותרת של כנס אספנט ישראל (ESPA.net Israel) העשירי, שהתקיים בתאריך 14 בפברואר 2019 במרכז האקדמי רופין. אספנט ישראל הוא הפורום המייצג את ישראל ברשת ESPA.net האירופית לחקר מדיניות חברתית. זהו פורום לחקר מדיניות חברתית ומדינת הרווחה המאגד חוקרים וחוקרות ממגוון מוסדות אקדמיים, קובעי וקובעות מדיניות ואנשי ונשות מקצוע העוסקים/ות בעיצוב המדיניות החברתית, ומשמש במה לדיון ולעיון בחקר מדיניות חברתית ולמפגש בלתי אמצעי בין האקדמיה לבין ה"שטח".

בכנס השנתי של אספנט ישראל התקבצו כ־250 חוקרים וחוקרות, עובדים סוציאליים ועובדות סוציאליות, מנהלי ומנהלות ארגוני רווחה וכן קובעי וקובעות מדיניות, כדי לשמוע ולהציג עבודות מחקר עדכניות בתחומי המדיניות החברתית בישראל.

הכנס התקיים על רקע ההבנה שמציאות החיים בישראל ובמדינות המערב משתנה במהירות רבה בעקבות השינויים הדמוגרפיים הניכרים המאפיינים את תקופתנו, גלי ההגירה ההמוניים, השינויים המבניים בשוק העבודה ובדפוסי ההעסקה, התמורות הרבות בשיח הפוליטי והאיי־ציבות הכלכלית. שינויים אלו מעוררים שאלות באשר להמשך מדיניות הרווחה הנוכחית, וביניהן: האם מסוגלת מדיניות זו להתמודד עם האתגרים החדשים ולתת מענה לצרכים נוספים? האם היא מנסה לצפות את השינויים או מסתפקת בניסיון להגיב עליהם? מהו תפקידם של אנשי השדה בתהליך ההסתגלות לשינויים המתרחשים? מהו תפקידה של האקדמיה בפיתוח מדיניות חברתית שתיתן מענה לאתגרי העתיד?

ד"ר רונית ראובן אבן־זהב - ראשת המחלקה לעבודה סוציאלית, המרכז האקדמי רופין; יו"ר כנס אספנט 2019.

ד"ר פנינה דולברג - המחלקה לעבודה סוציאלית, המרכז האקדמי רופין; יו"ר הוועדה המדעית, כנס אספנט 2019.

עו"ס עמית צריקר, MSW - המחלקה לעבודה סוציאלית, המרכז האקדמי רופין; יו"ר הוועדה המארגנת של כנס אספנט 2019. zriker@gmail.com

יפעת מידע תקשורת | דרך מנחם בגין 98-96 (לשעבר דרך פ"ת) תל אביב 67138 | טל. 03-5635050 | פקס. 03-5617166

צילום: מחלקת כנסים ואירועים, המרכז האקדמי רופין

מושבים נוספים בכנס התייחסו לתפקידם של מומחים מהשדה בפיתוח מדיניות הרווחה כמענה לאתגרי העתיד. המושבים "סוגיות בביטוח הלאומי" (בחסות המוסד לביטוח לאומי), בהובלת **פרופ' דניאל גוטליב**, סמנכ"ל תכנון ומחקר במוסד לביטוח לאומי, ו"האיתנות הפיננסית של הביטוח הלאומי", בהובלתה של **ד"ר מיכל קורא** מבית הספר לעבודה סוציאלית באוניברסיטת חיפה, התייחסו לסוגיות של צמיחה מכלילה. במושבים אלו הוצגה הצעת רפורמה בדמי הביטוח הלאומי ותוארו התהליכים הפוליטיים של הרפורמות הנרחבות בתחום הביטוחן הסוציאלי בישראל, למשל בתכנית החיסכון לכל ילד בישראל. במושב "מדיניות הרווחה והביטוחן הסוציאלי בתחום הטיפול בקשישים ובבני משפחותיהם" (בחסות אשליג'ינט ישראל), בהובלתה של **ד"ר פנינה דולברג** מהמחלקה לעבודה סוציאלית במרכז האקדמי רופין, נדונו שאלות הנוגעות להזדקנות האוכלוסייה ולהשלכותיה על הטיפול בזקנים ועל בני המשפחה המטפלים בהם. במושב זה הוצג התהליך הפוליטי שאפיין את הרפורמה בתכנית ביטוח הסיעוד במסגרת חוק הביטוח הלאומי ונדונו אתגרי בני המשפחה המתמודדים עם טיפול בזקנים בחברה הישראלית בכלל, ובחברה הערבית בפרט. באחת ההרצאות במושב הציגה **תמר בסביץ'**, מנהלת תכניות בני משפחה מטפלים באשליג'ינט ישראל, את המהלכים בתחום זה שאשליג'ינט שותפה בעיצובם ומקדמת את יישומם, כגון הכשרת רפרנטים לבני משפחה מטפלים במסגרת נציבות שירות המדינה, פיתוח תחום מומחיות "בני משפחה מטפלים" של עובדים סוציאליים במחלקות לשירותים חברתיים ברשויות המקומיות, קידום מדיניות וכן חקיקה.

שינויים אלו מעוררים שאלות באשר להמשך מדיניות הרווחה הנוכחית, וביניהן: האם מסוגלת מדיניות זו להתמודד עם האתגרים החדשים ולתת מענה לצרכים נוספים? האם היא מנסה לצפות את השינויים או מסתפקת בניסיון להגיב עליהם?

המושב דן בשלוש תמות מרכזיות שנמצאו בתפיסת המשתתפים את הטיפול המודע-עיוני לעומת הטיפול השגרתי: הטיפול של עו"ס מודע-עיוני נמצא כמאופיין ביחסי אומן וקרב, בעבודה המאופיינת באקטיביות, ביוזמה ובהתייחסות הוליסטית. לעומת אלו, בטיפול השגרתי קיימים בתדירות רבה יותר יחסים מרוחקים ומנוכרים, הוא מאופיין בפסיביות ובהיעדר תגובה וכן כ"כיבוי שריפות" ובהיעדר תכנון טיפול. מושב זה ואחרים דנו בדרכי פעולה רלוונטיות להרחבת הגבולות וליצירת דרכים אפקטיביות לחזק ולעודד את העצמתן של האוכלוסיות המודרות בחברה, אלו שקולן אינו נשמע כחלק מהחברה הישראלית. סוגיה נוספת שנדונה במהלך הכנס הייתה תפקידה של האקדמיה בפריצת הגבולות של שירותי הרווחה ובהיות האקדמיה מרחב להתנגדות ולשינוי. כך, לדוגמה, במושב "חסמים בצריכת שירותים סוציאליים בקרב צעירות ערביות", שהובילה **ד"ר חנין אליאס** מהמחלקה לעבודה סוציאלית במרכז האקדמי רופין, הוצג קורס חדשני המתקיים בשפה הערבית במסגרת המחלקה לעבודה סוציאלית במכללה. הקורס שם דגש על הכשרת הסטודנטיות תוך פיתוח מודעות להקשר התרבותי והחברתי. **ד"ר חנין אליאס** ו**ד"ר רותי ראובן אבן-זהב**, מהמחלקה לעבודה סוציאלית במרכז האקדמי רופין, תיארו את תרומתם של מתודות ההוראה ושל נושאי הקורס להשתלבותן של סטודנטיות באקדמיה בהקשר למאפייניהן של נשים ערביות צעירות השייכות למיעוט מגדרי, אתני וחברתי. בין אלו, הוזכרו הנושאים הבאים: חסמים לצריכת שירותים, שיטות התערבות עם נשים ערביות והמדיניות החברתית כלפי צעירות ערביות בישראל.

מושב נוסף (בחסות מכון חרוב), בהובלתה של ד"ר תהילה רפאלי מהמחלקה לעבודה סוציאלית באוניברסיטת בן-גוריון בנגב, דן בנושאים כגון מעורבותם של צעירים חסרי עוגן משפחתי בעיצוב מדיניות, התערבות בנושא קידום מיניות בריאה ומניעת פגיעות מיניות בקרב מתבגרים וצעירים, אי-ביטחון זמני ומתמשך של משפחות עם ילדים, וכן מצבי סיוען גבוה בקרב נשים צעירות מאוכלוסיות שוליים במעבר לבגרות.

במושב "תפיסותיהם של עובדים סוציאליים לגבי תהליכים מקצועיים", בהובלת פרופ' מנחם מוניקנדס, דיקן הפקולטה לעבודה סוציאלית במכללה האקדמית אשקלון, הוצגו כמה הרצאות, בהן "מחויבות לקריירה בקרב עובדים סוציאליים" (על ידי עו"ס גיל קולטון, דוקטורנט באוניברסיטת חיפה) ו"מחויבות למקצוע של עובדים סוציאליים בעידן ההפרטה של שירותים חברתיים" (על ידי עו"ס עמית צריקר, דוקטורנט באוניברסיטת בראילן). הרצאות אלו עסקו לא רק בתפקידה של האקדמיה בקביעת מדיניות חברתית ובהשפעה עליה, אלא גם בתפקידם של העובדים הסוציאליים בשדה.

מעורבותם של צעירים חסרי עוגן משפחתי בעיצוב מדיניות, התערבות בנושא קידום מיניות בריאה ומניעת פגיעות מיניות בקרב מתבגרים וצעירים, אי-ביטחון זמני ומתמשך של משפחות עם ילדים, וכן מצבי סיוען גבוה בקרב נשים צעירות

מושב אחר התקיים בחסות איגוד העובדים הסוציאליים. מושב זה, שבראשו עמדה עו"ס ענבל חרמוני, יושבת ראש איגוד העובדים הסוציאליים, דן בתפקידו של השדה בפיתוח מדיניות הרווחה כמענה לאתגרי העתיד. במושב זה הודגשו המשמעויות העמוקות של העבודה המאורגנת לחיזוק מדינת הרווחה. הדיון התקיים בהשתתפות ח"כ דב חנין מסייעת "הרשימה המשותפת", ניצן תנעמי מארגון "כוח לעובדים".

פרופ' אורלי בנימין מהמחלקה לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה באוניברסיטת בראילן, מייסד ג'לג'ולי - יו"ר נעמ"ת במרחב המשולש הדרומי, ועו"ס מעין סרבר מהפורום למאבק בעוני.

במסגרת הדיון במושב זה, למדנו שעם תום מלחמת העולם השנייה ועד למחצית שנות ה-70 של המאה ה-20, מדינת הרווחה האוניברסלית התבססה במדינות המערב על הברית הפוליטית שנכרתה בין איגודי עובדים חזקים לבין מפלגות, ממשלות בעלות תפיסה סוציאל-דמוקרטית ומעסיקים אשר פעלו במסגרת שוק כלכלי חופשי. ברית זו הבטיחה את הרחבת השירותים החברתיים ואת הפיכתם לזכות אזרחית אוניברסלית, את הגדלת המיסוי וההוצאה הממשלתית ליעדים חברתיים ואת מעמד הכלכלי והמקצועי של העוסקים במתן שירותים חברתיים כגון רופאים ואחיות, מורות, עובדות סוציאליות ועוד.

החל משנות ה-1980 התחזקה בעולם הברית בין ההון לבין השלטון תוך פגיעה בכוחם של האיגודים המקצועיים. משטר ההפרטה הניאו-ליברלי צמצם מאוד את מעורבותה של הממשלה בכלכלה ובשירותים החברתיים, תוך הפיכתם מזכות אזרחית לסחורה הנקנית למרבה במחיר בשוק החופשי. הפרטת השירותים החברתיים והירידה בכוחו ובהשפעתו הפוליטית של האיגוד המקצועי פגעה מאוד במעמד ובמספרם של העוסקים במקצועות הטיפוליים ובאיכות השירות שקיבלו האזרחים.

בשנים האחרונות חלה עלייה מרשימה במספר העובדים במקצועות הטיפוליים אשר בחרו לחזור ולהתאגד ולהיאבק על הרחבתם מחדש של השירותים החברתיים ועל מעמד המקצועי והכלכלי. הרופאים, העובדות הסוציאליות, האחיות ועוד חיזקו את האיגוד המקצועי ואת ארגוני העובדים והפכו אותם לכלי במאבק על מדינת הרווחה ועל

איכות השירותים החברתיים הניתנים לאזרחים. בכך, הפכו מנהיגי הוועדים במקצועות הטיפוליים ל"נאמנים" של ציבור המטופלים שלהם בדרישה לכלימת תהליכי ההפרטה והמסחר והחזרת האחריות על השירות לממשלה.

בהקשר זה, ראוי לציין גם המושב שהוקדש להוצאת הספר החדש "לא צדקה, אלא צדק: פרקים בהתפתחות העבודה הסוציאלית בישראל", בעריכתם של פרופ' ג'וני גל וד"ר חני הלור מבית הספר לעבודה סוציאלית ולרווחה חברתית באוניברסיטה העברית. במושב זה נדונו סוגיות כגון המחקר ההיסטורי על העבודה הסוציאלית בישראל, תהליך הקמתו של השירות לעבודה קהילתית וההיסטוריה של איגוד העובדים הסוציאליים בישראל.

נושא נוסף, שנדון במקביל למושב זה, היה "הגירה והשלכותיה על מערך הרווחה הלאומי". המושב, בהובלת ד"ר עופר שנער-לכנון מהמחלקה לעבודה סוציאלית במרכז האקדמי רופין, בחן סוגיות כגון גבולות מדינת הרווחה במציאות טרנס-לאומית של עלייה, הגירה ופליטות, מבקשי מקלט בישראל ומדיניות כלפי מהגרי עבודה בישראל.

מושב מסקרן אחר עסק במרקם היחסים שבין צרכני השירות לבין העובדים הסוציאליים. מושב זה, בהובלת פרופ' שמעון שפיר מבית הספר לעבודה סוציאלית באוניברסיטת תל-אביב, דן בסוגיות כגון "ביורוקרטים ברמת הרחוב כמשככי חסרים מבניים" (ההרצאה הוצגה על ידי ד"ר עינת לביא ופרופ' רוני סטריאר באוניברסיטת חיפה), "תפיסותיהם של לקוחות רווחה את תרומתן של תכניות התערבות קהילתיות לצמצום עוני והדרה" (על ידי ד"ר דורית לוי ועו"ס סמדר פרייברג מבית הספר לעבודה סוציאלית באוניברסיטת בראילן), ו"עובדים סוציאליים במחלקות לשירותים חברתיים במגזר הערבי" (על ידי עו"ס עמית צריקר, דוקטורנט לעבודה סוציאלית באוניברסיטת בראילן, ד"ר ענת פרוינד מבית הספר לעבודה סוציאלית באוניברסיטת חיפה ועו"ס פתחי אבריונס, מנהל המחלקה לשירותים חברתיים בעיריית סח'נין).

מליאת הצהריים הוקדשה להשקת הגיליון המיוחד (גיליון ל"ח, חוברת 1) של כתב העת "חברה ורווחה" בעריכתם של ד"ר יקותיאל (קוטי) צבע, מנהל האגף למחקר, תכנון והכשרה (מתו"ה) במשרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים, ושל פרופ' הלל שמיד מבית הספר לעבודה סוציאלית ולרווחה חברתית באוניברסיטה העברית. הגיליון הוקדש לעיון בסוגיות נבחרות במנהיגות

הרופאים, העובדות הסוציאליות, האחיות ועוד חיזקו את האיגוד המקצועי ואת ארגוני העובדים והפכו אותם לכלי במאבק על מדינת הרווחה ועל איכות השירותים החברתיים הניתנים לאזרחים

ובניהול שירותי רווחה - שני מושגים רחבים למדי, המכנסים תחתם היבטים שונים הקשורים למנהיגות בארגונים אלה ולהיבטים שונים הקשורים למלאכת הניהול וההפעלה שלהם. מליאה זו התקיימה בחסות משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים והתארחו בה ד"ר אביגדור קפלן - מנכ"ל משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים; עו"ד אמי פלמור - מנכ"לית משרד המשפטים; רענן דינור - מנכ"ל לשעבר של משרד ראש הממשלה ויו"ר הוועד המנהל של המרכז האקדמי רופין; ופרופ' יוסי תמיר - לשעבר מנכ"ל ג'וינט ישראל. מושב המליאה הונחה על ידי ד"ר צבע ופרופ' שמיד.

הרקע למושב המליאה היה כי תיאוריות רבות עוסקות בתיאור תופעת המנהיגות - מקורותיה, תפקידיה והשפעותיה על הארגונים ועל האנשים המונהגים בהקשרים שונים ובמציאויות ארגוניות וסביבתיות שונות. תחומים אלו משמעותיים ביותר לחקר תפקודם והתנהגותם של שירותי רווחה, אך הם לא קיבלו את תשומת

מגזיר	06/08/2019
8.29x13.27 1 23 עמ	69530773-7

בנסים ואירועים

יום עיון 1

לסיים יפה את החיים

המרכז הרפואי זיו אירח יום עיון חשוב בנושא הטיפול הפליאטיבי בשיחוף משרד הבריאות, מרכז הדרכה ופיתוח ידע ג'וינט ישראל, אשל קרית ביאליק והפקולטה לרפואה ע"ש עזריאלי באוניברסיטת בר אילן.

בין שאר הנושאים שנדונו: תכנון העדפות טיפוליות, טיפול תוך באשפוז בקהילה, עקרונות התקשורת של הצוות המטפל עם המטופל ומשפחתו בסוף החיים ועוד.

טיפול פליאטיבי הינו גישה טיפולית תומכת שמטרתה לשפר את איכות החיים של חולים במחלות קשות ובני משפחתם, המתמודדים עם מחלה חשוכת מרפא, מניעה או הפחתה בסבלם, כולל מתן טיפול להקלה בכאב ובתסמיני המחלה השונים, ותוך התייחסות משולבת למרכיבים הגופניים, הנפשיים, החברתיים והרוחניים של הטיפול בחולה, כמו גם מתן משמעות לחיים והתייחסות אל המוות כאל תהליך טבעי, ללא זירוז או הארכת התהליך. בטיפול מעורב צוות רב מקצועי, שכולל רופאים, אחיות, עו"סים, מטפלים ועוד. טיפול פליאטיבי ניתן במסגרות שונות: בית חולים, הוספיס ואשפוזי בית. טיפול פליאטיבי יכול להיות נגיש בכל שלבי המחלה, לצד הטיפול המרפא.

jewish news
4.7x9.99 1 4 עמ
01/08/2019 69529173-9

NEWS IN BRIEF

BLAIR TO SPEAK AT BOARD DINNER

Tony Blair is to be the keynote speaker at this year's Board of Deputies dinner in November, the Jewish representative body has said. The former Labour prime minister has shared his increasing bewilderment and

disbelief at the antisemitism crisis that has rocked his party, and last week refused to confirm that he would vote for Labour in the next election. Last month, he told an audience at Bar-Ilan University that the crisis "could imperil the Labour Party, and it should, if it's not rooted out and defeated". Last year, the keynote speaker at the the Board's dinner was Mayor of London Sadiq Khan.

הלב הראויה מצד חוקרי ניהול ותיאוריות ארגוניות. דוברי המושב דנו בסוגיות של מנהיגות ושל ניהול בשירותים החברתיים על רקע אימוצן של גישת "הניהול הציבורי החדש" (New Public Management) ושל גישת "המשילות הציבורית החדשה" (New Public Governance). במערכות הציבוריות בכלל ובשירותים החברתיים בפרט. הדוברים התייחסו לקשיים ולמורכבויות בניהול מערכות ממשלתיות; לאילוצים הנכפים על המערכת על ידי גורמי הרגולציה; ליכולתם ליישם שינויים ורפורמות ארגוניות; למידת היעילות והאפקטיביות של המערכת הממשלתית; לשיפור איכות השירותים ללקוחות; וליחסי העבודה עם הארגונים הלא-ממשלתיים השותפים להם באספקת השירותים.

כנס אספנט 2019 התברך בשני מקבלי אותות הוקרה על מפעל חיים וכן בהענקת פרס המאמר המצטיין לחוקר/ת צעיר/ה. אות ההוקרה של ארגון "אספנט ישראל" על מפעל חיים הוענק לשני חוקרים בולטים: פרופ' מיכל קרומרנבו ופרופ' יצחק בריק.

פרופ' מיכל קרומרנבו מאוניברסיטת בן-גוריון נבג זכתה בפרס בגין פיתוח הפרדיגמה של עבודה סוציאלית מודעת-עוני, אשר אומצה על ידי משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים כמודל מוביל לעבודת עו"ס משפחה ותרמה לפיתוח ולקידום של מחקר, של מדיניות ושל פרקטיקה עם ולמען אנשים החיים בעוני.

פרס נוסף למפעל חיים הוענק לפרופ' יצחק בריק, יו"ר האגודה הישראלית לגרונטולוגיה, על פעילותו לאורך השנים בארגונים שונים בתכנון ובפיתוח שירותים לזקנים וכן בקידום מדיניות בתחום הזקנה. פעילות זו, לדעת חברי ועדת הפרס, הביאה לשינוי משמעותי במסגרת שירותי הרווחה בישראל עבור פלח האוכלוסייה שהיקפו המספרי וצרכיו הולכים ותופסים מקום מרכזי בחברה.

פרס המאמר המצטיין לחוקר צעיר הוענק לעו"ס שחר תימור-שליון, דוקטורנט במחלקה לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה באוניברסיטת בר-אילן, על מאמרו "בין ניהוליות ושיח מקצועי ביקורתי: מאבק על פרופסיונליות בעבודה הסוציאלית בישראל", אשר נכתב במסגרת מחקר הדוקטורט שלו ביחד עם מנחת המחקר, פרופ' אורלי בנימין מאוניברסיטת בר-אילן.

לראשונה בכנס אספנט, באי הכנס נהנו ממופע מחול ייחודי של אנסמבל "גשרים جسور" בניהולה של **ראבעה מורקוס-רובה**. המופע "נולד" במטרה לעודד דיאלוג, שיתוף פעולה ויצירה משותפת בין צעירים מתרבויות, ממדינות ומדתות שונות, החולקים תשוקה משותפת ליצירה אמנותית. יצירת המחול שהוצגה בכנס, "פרחים סודקים בטון", עוסקת בזוויות, בטריטוריה, במחיצות ובחללים הנוצרים בין אנשים בקבוצה וביכולת שלהם ליצור ביחד. היצירה הוצגה בחלל שבו עמדו משתתפי הכנס במעגל אנושי גדול, שיצר תחושת מעורבות והשתתפות של הקהל והותיר חומר למחשבה על חלקה של האמנות בעיצוב מדיניות חברתית.

תם אך לא נשלם. חשוב כי נמשיך לענות על שאלות באשר להמשך מדיניות הרווחה הנוכחית ולאתגרים החברתיים ויחסי הכוח בחברה בין קהילות מיעוט לבין קבוצות רוב, ונבחן את האפשרויות להשתמש בגבולות כסוכני שינוי. כנס אספנט 2019 נועד להתבונן בגבולות כבאירועים המאפשרים להרחיב ידע, להבין מערכות יחסים ולהרחיב רוחה אנושית.

הכנס הציף שאלות ביחס ליכולת של מדיניות הרווחה הקיימת להתמודד עם האתגרים הכלכליים והחברתיים החדשים ובנוגע לתפקידם של אנשי השדה ושל האקדמיה בתהליך ההסתגלות לשינויים המתרחשים ובפיתוח מדיניות הרווחה כמענה לאתגרי העתיד.

שאלות אלה ורבות אחרות ימשיכו להיחקר באופנים שונים ומזוויות שונות בשנים הבאות. הנתונים המקיפים והתכניות שהוצגו בכנס נתנו במה להתבוננות, להקשבה ולפעולה והציבו בפנינו תמרוז אזהרה. הם העלו את הצורך להמשיך ולעמוד על המשמר החברתי, בקריאה לפתח מערכת חברתית ההולמת את מיעודיה.

יפעת מידע תקשורת דרך מנחם בגין 96-98 (לשעבר דרך פ"ת) תל אביב 67138 טל. 03-5635050 פקס. 03-5617166